

2. Gyakorlat ZH

1. Egy optikai vékonyréteg-rendszer transzfer mátrixa így adható meg, ahol p egy valós, pozitív paraméter:

a. Adjuk meg a G mátrix reflexiós és transzmissziós együtthatóját! (3p)

$$G = \frac{1}{\sqrt{1-p^2}} \begin{pmatrix} 1 & -p \\ -p & 1 \end{pmatrix}$$

b. Ha két G rendszert véges távolságban helyezünk el egymástól, úgy, hogy köztük a fény szabadon terjed, jelentősen változik a rendszer viselkedése. Írjuk fel egy ilyen rendszer mátrixát! Milyen távolságra kell helyezni a két G eszközt, hogy a teljes rendszer reflexiója zérus legyen? (5p)

2. Lehetséges-e, hogy 2-es törésmutatójú vastag lencséből végtelen sokat úgy rakunk egymás után periodikusan, hogy a teljes rendszer leképezése triviális legyen (végtelen fókusztávolság, egyszeres nagyítás?) A válasz nemleges, az viszont elérhető, hogy egy-egy periódus csak az irányt fordítsa meg. A pontosság kedvéért a táblán látható a lánc egyetlen eleme (vastag lencse és h hosszon szabad terjedés egymásutánja). Határozzuk meg ennek az optikai mátrixát paraxiális közelítésben! Milyen összefüggés kell legyen R , d és h között, hogy a mátrix az egységmátrix -1 -szerese legyen? (9p)

3. K egy álló inerciarendszer, K' pedig V sebességgel mozog. Egy $P1$ esemény téridőbeli koordinátái (t,x) sorrendben $(4,0)$ míg $P2$ eseményé pedig $(5,3)$. $(c=1)$

a. Ha $V=c/2$, a $P1$ és a $P2$ fenti koordinátái a K rendszerben adottak, akkor adjuk meg, mik lesznek $P1$ és $P2$ események koordinátái ($P1'$ és $P2'$) a K' rendszerben! (6p)

b. Tegyük fel most, hogy $P1$ fenti koordinátái a K rendszerben adottak, $P2'$ -é pedig a K' -ben. Ha ez a két pont ugyanazt a téridőbeli eseményt jelenti (azaz $P1' = P2$), mekkora kell legyen V értéke? Útmutatás: mivel ez esetben $P2$ a $P1$ pont Lorentz-transzformáltjaként adódik, írjuk fel $P2$ bármely koordinátáját a $P1$ koordinátaival, és olvassuk le a γ értékét! Ebből β (azaz V) megadható. (7p)

(Jó munkát! Varga Dezső.)